

Uitwerking voorwaarden provinciaal noodfonds sociale infra

Voorwaarden vanuit de motie van Provinciale Staten

De provincie Noord-Holland heeft in najaar 2020 een noodfonds ingericht met een bedrag van € 10 miljoen voor de sociale infrastructuur, dat mede ten goede komt om culturele en maatschappelijke organisaties te ondersteunen in de coronacrisis. Dit bedrag kan worden ingezet om te voorkomen dat instellingen in Noord-Holland moeten sluiten.

Met uitvoering van deze motie treedt de provincie buiten haar kerntaken. Immers de instandhouding van de culturele en maatschappelijke infrastructuur is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. De nood is echter hoog. In de huidige situatie wil provincie NH de extra voor deze crisis beschikbaar gestelde middelen zo goed mogelijk besteden om ervoor te zorgen dat de culturele en maatschappelijk infrastructuur in Noord-Holland door deze ongekende crisis komt. Daarom wil ze graag hierin samenwerken met de gemeenten.

Op 1 oktober 2020 zijn er door de regio's MRA en NHN twee proposities ingediend. Deze zijn beiden gehonoreerd door de provincie. Hierbij zijn aan 37 gemeenten subsidie verstrekt waarmee aan 100 culturele instellingen in Noord-Holland noodsteun is verleend. In beide regio's resteert nog een bedrag. Vanuit het provinciale noodfonds resteert voor NHN een bedrag van € 391.531 (provincie € 254.495, gemeenten € 137.036). Voor de MRA resteert een bedrag van € 3.927.853 (provincie € 2.553.104, gemeenten € 1.374.749). Dit restantbudget wordt in 2021 ingezet als noodsteun voor de periode 1 januari – 1 juli 2021.

Uitgangspunten voor de inzet in 2021

Op het bestuurlijk overleg met de wethouders op 3 december 2020 is overleg gevoerd over de inzet van dit restantbedrag. Geconcludeerd werd dat de in 2020 gevolgde procedure op instemming van de gemeenten kon rekenen én dat de samenwerking tussen de gemeenten en provincie om tot de proposities te komen zeer succesvol is geweest.

Voor de inzet van het restant hebben de wethouders aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar:

- Qua proces dezelfde procedure te volgen als in zomer en najaar 2020. Dat wil zeggen toewerken naar twee proposities: één van Noord-Holland Noord en één van de gemeenten in de MRA (exclusief Amsterdam).
- Dezelfde voorwaarden te hanteren als bij de eerste procedure.
- De kopgroep van gemeenten wederom het voortouw te laten nemen om tot een propositie te komen. Voor Noord-Holland Noord bestaat deze kopgroep uit de gemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder. Voor de MRA zijn het de gemeenten Haarlem, Haarlemmermeer, Zaanstad, Purmerend, Velsen, Hilversum, Amstelveen.
- Alkmaar en Haarlem zijn wederom penvoerder voor hun regio.
- Het provinciale budget wordt ingezet als aanvulling op de maatregelen voor cultuur van rijk en gemeenten.
- Gezien de relatief beperkte omvang van het restbedrag in verhouding tot de te verwachten schade bij culturele instellingen is uitgangspunt voor de inzet van het

restbedrag in 2021 te focussen op instellingen met een belangrijke rol in de uitvoeringsketen en met een zekere omvang qua publieksbereik (categorie 1 instellingen cf. de voorwaarden van het noodfonds).

- Het uitgangspunt van cofinanciering/matching is de huidige verdeling: 65% provincie –35% gemeenten. In overleg wordt verkend of het wenselijk is om deze verdeling aan te passen. Als blijkt dat door een lagere procentuele bijdrage van de provincie meer instellingen uit categorie 1 ondersteund kunnen worden, is dat bespreekbaar.

In eerdere bestuurlijke overleggen (4 juni 2020 en 1 juli 2020) is met alle portefeuillehouders cultuur van de regio Noord-Holland Noord en de regio MRA overeengekomen dat de gemeenten, zowel in MRA als in NHN verband met een gezamenlijk voorstel van hun regio zullen komen waarin beschreven is voor welke instellingen (van regionaal belang) steun uit het noodfonds gewenst is. Op het bestuurlijk overleg van 1 juli 2020 zijn de onderstaande voorwaarden vastgesteld. De verwachting is dat de middelen van het noodfonds ook voor het voorjaar 2021 niet toereikend zullen zijn om alle culturele en maatschappelijke organisaties in nood te kunnen steunen. Door de gemeenten is aangegeven dat zij, op basis van hun kennis van de lokale en regionale behoefte, prioriteit willen geven aan noodsteun voor de culturele instellingen in categorie 1. Op basis hiervan hebben we met de gemeenten afgesproken dat de focus van het noodfonds ligt op deze culturele instellingen. Bij wijze van uitzondering kunnen in het voorstel ook maatschappelijk organisaties worden opgenomen die passen in de onderstaande voorwaarden.

Het noodfonds is bedoeld voor regionale organisaties die acute financiële problemen hebben als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van Covid-19. De verdeelsleutel van het beschikbaar budget is gebaseerd op het aantal inwoners (voor de MRA minus Amsterdam).

Het noodfonds van de provincie wordt ingezet als een aanvullend fonds voor de *vitale regionale* instellingen die, restschade hebben na het gebruik van landelijke regelingen, buiten de gemeente Amsterdam gevestigd zijn en die door de coronamaatregelen structureel verlies draaien. Voorwaarde vanuit provinciale staten is cofinanciering door gemeenten. Om meer duiding te geven aan welke instellingen prioriteit gegeven kan worden zijn in nauw overleg met de gemeenten onderstaande voorwaarden opgesteld.

Voorwaarden voor ondersteuning van culturele instellingen

A. Algemeen

- De gemeente of regio waarin deze instelling gevestigd is, is voornemens om de bijdrage uit het noodfonds te matchen met x-bedrag aan extra middelen bovenop de reguliere subsidie aan de betreffende instelling (zijnde minimaal 35 % van het tekort/netto schadebedrag) om de schade van de Covid-19 zo veel mogelijk te beperken.

- De gemeenten kunnen binnen het samenwerkingsverband van MRA of NHN samen besluiten om aan de provincie een ander matchingspercentage voor te dragen, indien zij daarmee meer instellingen (in categorie 1) in hun regio kunnen bedienen. Dat dient voor de gemeenten in de MRA wel hetzelfde percentage te zijn. Ook voor de gemeenten in NHN kan gewerkt worden met een ander percentage. De percentages tussen MRA en NHN kunnen verschillen naar gelang de wens van de gezamenlijke gemeenten.
- Deze matching kan (gedeeltelijk) bestaan uit huurkijtschelding of andere coulance-maatregelen van de gemeente.
- Provincie draagt maximaal 65% van het netto schadebedrag per instelling bij.
- De gemeente heeft een structurele subsidierelatie met de culturele instelling.

B. Financiële schade

- De instelling:
 - o heeft aantoonbare schade door de landelijke maatregelen die zijn genomen in verband met Covid-19;
 - o deze schade kan niet geheel gedekt worden door de generieke maatregelen van het rijk (NOW, TOGS/TOZO, etc);
 - o heeft onvoldoende bijdrage ontvangen om deze schade te dekken vanuit landelijk noodfonds(en) van OCW of onderdelen hiervan die uitgevoerd worden door het Mondriaan Fonds, Filmfonds of Fonds Podiumkunsten;
 - o heeft, voor zover verantwoord, de eigen reserve aangesproken;
 - o heeft een eigen inkomsten percentage van minimaal 15 % van hun totale omzet in 2019;
 - o was voor januari 2020 financieel gezond (solvabiliteit over 2019 is boven de 15%) of kan met de meerjarenbegroting/een financiële prognose over 2020 en 2021 aantonen dat de organisatie in 2020 of 2021 gezond zou worden zonder tussenkomst van coronamaatregelen.

C. Regionaal belang

- Het gaat om een instelling met een bovenlokale functie en een vitale functie in de regionale culturele infrastructuur:
 - o de culturele instelling heeft een bovenlokaal publieksbereik;
 - o de culturele instelling heeft een eigen plek (accommodatie);
 - o de culturele instelling biedt gedurende een groot deel van het jaar activiteiten aan.

D. Verdeling budget.

Het budget wordt ingezet om zoveel mogelijk instellingen voldoende te kunnen ondersteunen vanuit de categorie 1. Instellingen die in het najaar onder categorie 2 vielen zijn uitgesloten voor de steun in voorjaar 2021.

Categorie 1:

Musea, podia, filmtheaters, presentatie-instellingen en festivals

- De instelling heeft een belangrijke regionale rol in de uitvoeringsketen van de disciplines museaal, hedendaagse beeldende kunst, podiumkunsten en/of filmtheaters en kan toelichten hoe die rol wordt vormgegeven.
- Voor musea gelden als voorwaarden: het beheer en behoud van een collectie van regionaal, provinciaal of nationaal belang; is geregistreerd in het museumregister van Stichting Museumregister Nederland en heeft minimaal 10.000 drempeloverschrijdingen in 2019.
- Voor theaters en poppodia geldt een minimum van 80 voorstellingen/concerten en drempeloverschrijdingen van minimaal 40.000 in 2019 en is lid van de VSCD dan wel VNPF.
- Voor filmtheaters geldt een minimum van 40 vertoningen en drempeloverschrijdingen van minimaal 5.000 in 2019.
- Voor presentatie-instellingen hedendaagse beeldende kunst geldt dat zij een minimum van 3 exposities en 3000 drempeloverschrijdingen hebben in 2019.
- Voor festivals geldt dat zij: minimaal drie jaar bestaan, een bovenlokaal bereik hebben met minimaal 20.000 bezoekers, openbaar toegankelijk zijn en aangesloten zijn bij de Verenigde Podiumkunstfestivals dan wel de VSCD.

Bijlage A. Aanvullende overwegingen die kunnen helpen bij de selectie.

Wanneer blijkt dat het budget ontoereikend is om de in categorie 1 instellingen allemaal te honoreren, kunnen onderstaande aanvullende overwegingen helpen bij het maken van een definitieve selectie.

- Spreiding en diversiteit in de regio. Wat blijft er over aan voorzieningen wanneer deze instelling omvalt. Wat is minimum om bepaalde functies in de regio qua leefbaarheid & economische ontwikkeling te behouden. Het totale aanbod moet voldoende divers blijven.
- Is hier sprake van zgn. 'ketenschade': bijvoorbeeld: Wat is de rol binnen de provinciale & landelijke artistieke vernieuwing? Heeft de instelling een functie als productiehuis? Wat kunnen de instellingen betekenen t.a.v. de opdrachten aan producerende organisaties en zzp'ers? Heeft de instellingen een bepalende functie (economisch en artistiek) in de regionale keten?
- Schept de instelling regionale en lokale werkgelegenheid en kan de instelling opdrachtenstroom richting zzp'ers en andere instellingen weer op gang brengen.
- Levensvatbaarheid? Hoe kansrijk is de instelling om te overleven op de langere termijn? Kan de instelling invulling geven aan de 1,5 meter maatschappij?
- Cultureel Ondernemerschap; is de instelling geheel van subsidie afhankelijk? Wat zijn andere inkomstenstromen? Is er sprake geweest van eerdere gemeentelijke bezuinigingen op de instelling en wat is de impact hiervan?

Bijlage B. Veelgestelde vragen:

Welke financiële schade wordt door het noodfonds vergoed?

Het gaat om de netto financiële schade die de instellingen tot 1 juli 2021 hebben als gevolg van de landelijke maatregelen inzake Covid 19. De financiële schade houdt rechtstreeks verband met invoering van deze maatregelen. Hieronder vallen bijvoorbeeld: inkomstenderving door stopzetten van publieksactiviteiten, horeca-schade, kaartverkoop, etc. Het gaat om de werkelijke nettoschade tot 15 mei 2021 en de geschatte nettoschade tot 1 juli 2021.

Wat is nettoschade?

Onder nettoschade verstaan we hier de volgende berekening:

Omzetverlies voorjaar 2021 (januari – juni 2021 in vergelijking met dezelfde periode 2019) minus de niet gemaakte kosten voorjaar 2021 (vanwege het niet doorgaan van activiteiten) minus de inkomsten uit generieke rijksmaatregelen (NOW, TOGS, etc), minus de 12,5 % eigen reserve (indien verantwoord).

Waarom gaat het in categorie 1 om instellingen als musea, podia en filmtheaters, presentatie-instellingen en festivals?

Het gaat om een noodfonds. Uit het landelijk onderzoek blijkt dat de grootste schade ligt bij instellingen met een publieksfunctie, gezien zij voor een belangrijk deel van publieksinkomsten afhankelijk zijn.

Wat zijn presentatie instellingen?

Presentatie-instellingen zijn plaatsen waar hedendaagse beeldende kunst in zijn meer experimentele vorm en context wordt getoond. Zij zijn van essentieel belang voor de diversiteit van het kunstenaarsaanbod, de (inter)nationale uitstraling van hedendaagse beeldende kunst, de aanwas van nieuw talent, nieuwe vormen van publieksbereik en nieuwe tentoonstellingsconcepten.

Waar kunnen niet gesubsidieerde en commerciële culturele instellingen terecht?

Deze doelgroep kan gebruik maken van de generieke maatregelen voor ondernemers van de rijksoverheid. Daarnaast kunnen ze terecht bij Cultuur + Ondernemen waar de minister een extra bedrag heeft vrijgemaakt voor een leenfaciliteit. Deze leenfaciliteit is bedoeld voor ondernemingen in de culturele en creatieve sector die onvoldoende gebruik kunnen maken van de generieke maatregelen en niet in aanmerking komen voor de aanvullende subsidie voor producerende instellingen, de opengestelde Monumenten Lening of investeringen in de vitale regionale infrastructuur. De cultuursector is immers vele malen groter dan alleen het gesubsidieerde deel. Zij worden hiermee in staat gesteld publieksgerichte producties, programma's, tentoonstellingen of projecten te ontwikkelen. De inkomsten van deze activiteiten moeten voldoende zijn om naar verwachting de kosten van de lening dekken. Zo kan de lening bijdragen aan (de heropbouw van) een gezonde exploitatie.

Wanneer is er sprake van een structurele subsidierelatie een instelling met één (of meer) gemeenten?

Dit kan door o.a.:

- Een structurele opname in de begroting.
- Opname in het cultuurbeleidsplan van de gemeente en de meerjarenbegroting
- Meerjarige subsidierelatie van tenminste 3 jaar
- Positief advies voor cultuurbeleidsperiode 2021-2024

Wat zijn drempeloverschrijdingen?

Met drempeloverschrijdingen wordt hier bedoeld; het geheel aan aantal fysieke bezoekers aan de instelling voor voorstellingen, cursussen, presentaties, vakbeurzen, educatieve projecten en andere evenementen in 2019.

Wat valt onder eigen inkomsten?

de volgende baten, welke terug te vinden zijn in de jaarrekening aan de batenkant van de exploitatierekening, te verstaan:

- a. publieksinkomsten; en
- b. overige inkomsten, zijnde:
 - 1. directe opbrengsten in de vorm van sponsorinkomsten en overige inkomsten;
 - 2. indirecte opbrengsten;
 - 3. overige bijdragen.

Onder eigen inkomsten worden in elk geval niet begrepen de volgende baten:

- a. subsidies die zijn verstrekt door een bestuursorgaan;
- b. overige bijdragen uit publieke middelen;
- c. rentebaten;
- d. bijdragen in natura;
- e. kapitalisatie van vrijwilligers;
- f. waardering vrijkaarten; en
- g. overige baten die geen relatie hebben met cultureel ondernemerschap.

Wat verstaan we onder reserves?

vrij besteedbaar vermogen, behorende tot:

- a. de algemene reserve;
- b. het stichtingskapitaal; en
- c. relevante bestemmingsfondsen